

Sygn. akt I Ns 169/18

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim I Wydział Cywilny w osobie:

Sędziego SO Renaty Lech

Protokolant: p.o. stażysty I. J.

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku **W. O.**

z udziałem **L. C.**

o wydanie orzeczenia w trybie art.111 § 1 kodeksu wyborczego

postanawia:

1. zakazać uczestnikowi postępowania **L. C.** rozpowszechniania **nieprawdziwej informacji, że całkowite koszty rewitalizacji S. wynoszą 27.218.496,88 zł, a wkład własny Gminy – 20.528.488,88 zł;**

2. nakazać uczestnikowi postępowania **L. C.**, aby w terminie 48 godzin od uprawomocnienia się niniejszego postanowienia opublikował sprostowanie nieprawdziwej informacji poprzez zamieszczenie na swój koszt w portalu internetowy po adresem (...) na pierwszej stronie portalu, przy zastosowaniu czcionki rozmiar 16, oświadczenia następującej treści:

„Na mocy orzeczenia Sądu wydanego w następstwie rozpoznania wniosku W. O. prostuję nieprawdziwe informacje, że całkowite koszty rewitalizacji S. wynoszą 27.218.496,88 zł, a wkład własny Gminy – 20.528.488,88 zł, podczas, gdy koszt całkowity rewitalizacji wynosi 20.528.488,88;

3. oddalić wniosek w pozostałej części.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca **W. O.** we wniosku złożonym w dniu 12 października 2018 roku w trybie art. 111 § 1 kodeksu wyborczego wniósł o zobowiązanie uczestnika stosownie do pkt 1 § 1 art. 111 Kodeksu wyborczego do zaprzestania rozpowszechniania (zakazanie rozpowszechniania) nieprawdziwych informacji dotyczących wysokości kosztów całkowitych rewitalizacji **S.** mających rzekomo przekraczać 27 min złotych oraz wysokości wkładu własnego mających rzekomo przekraczać 20 min złotych oraz nieprawdziwych informacji dotyczących rzekomego braku wybudowania kanalizacji w Gminie **S.** w okresie 2014-2018;

- **stosownie do pkt 3 § 1 oraz § 4 art. 111 Kodeksu wyborczego do opublikowania sprostowania nieprawdziwych informacji o treści: „Na mocy orzeczenia Sądu wydanego na wniosek Burmistrza W. O. prostuję nieprawdziwe informacje, że całkowite koszty rewitalizacji S. wynoszą 27.218.496,88 zł., a wkład własny Gminy 20.528.488,88 zł. podczas gdy są one znacznie mniejsze. Aktualne dofinansowanie w wysokości 7.518.033,21 zł. jest wyższe od wkładu własnego wynoszącego obecnie 7.453.213,78 zł, a także prostuję nieprawdziwe informację, iż na terenie Gminy S. w okresie 2014-2018 była budowana kanalizacja”.**

Ł. C. kandydat na Burmistrza S.,

które to sprostowanie uczestnik postępowania winien zamieścić na swój koszt w portalu internetowym pod adresem (...) na pierwszej stronie portalu, przy zastosowaniu czcionki wielkości 16;

- stosownie do pkt 6 § 1 art. 111 Kodeksu wyborczego do zapłacenia na rzecz organizacji (...) kwoty 1.000,00 zł (zmiana żądania – protokół rozprawy);

Jednocześnie wnioskodawca wniósł o obciążenie uczestnika postępowania kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego (k. 3-6).

Uczestnik postępowania Ł. C. wniósł o oddalenie wniosku.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca W. O. oraz uczestnik Ł. C. kandydują w wyborach samorządowych.

Wnioskodawca jest aktualnym burmistrzem S. i ubiega się o reelekcję jako kandydat Komitetu Wyborczego Wyborców W. O. 2018+.

Uczestnik kandyduje także na stanowisko burmistrza S. jako kandydat Komitetu Wyborczego (...).

(okoliczności niesporne)

Na spotkaniu wyborczym w dniu 8 października 2018r. w OSP K. uczestnik postępowania dokonał prezentacji w formie slajdu, z treści którego wynikało, iż całkowita wartość projektu (...) wynosi 27.218.496,88 zł, a wkład własny Gminy – 20.528.488,88 zł, wysokość dotacji – 6.689.958,00 zł.

(dowód: zdjęcie slajdu, k. 9)

Aneksiem z dnia 20 lipca 2018r. do umowy z dnia 6 kwietnia 2018r. o dofinansowanie projektu „Rewitalizacja Centrum S. poprzez odnowę przestrzeni publicznych i przywrócenie funkcji społeczno-gospodarczych” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego województwa (...) na lata 2014-2020, w wyniku kolejnych zmian, ustalono ostatecznie, iż wartość dofinansowania do powyższego projektu wyniesie 7.518.033,21 zł, zaś wartość wkładu własnego – 7.453.213,78 zł.

(dowód: aneksy do umowy z dnia 6 kwietnia 2018r. o dofinansowanie projektu „Rewitalizacja Centrum S. poprzez odnowę przestrzeni publicznych i przywrócenie funkcji społeczno-gospodarczych” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego województwa (...) na lata 2014-2020, k. 21-54)

Uchwałą Nr LVIII /495/2018 Rady Miejskiej w S. z dnia 7 września 2018r. została przyjęta zmiana Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy S. na lata 2018-2025. Zgodnie zapisem powyższego dokumentu wartości całej inwestycji w postaci Rewitalizacji Centrum S. wynosi 20. 528.488,88 zł.

(dowód: Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy S. na lata 2018-2025, k. 11-20)

Podczas spotkania wyborczego w dniu 8 października 2018r. w OSP K. i dalszych spotkaniach w dniu 9 października 2018r. w OSP w Z. oraz w dniu 11 października 2018r. w K. uczestnik podał informacje, iż w okresie 2014-2018 długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej na terenie Miasta i Gminy S. wynosi 0 km.

(dowód: kopia slajdu, k. 9)

Na podstawie umowy z 25 czerwca 2014r. zawartej przez Gminę S. jako inwestora a obejmującej wykonanie inwestycji pod nazwą „Przebudowa ulicy (...) w S. wraz z rozbudową infrastruktury” zostały wykonane prace w postaci kanalizacji sanitarnej. Długość odcinka kanalizacji to ok. 748m. Powyższa umowa została podpisana przez poprzednio urzędującego burmistrza S. S. B. i została zrealizowana przed objęciem urzędu przez wnioskodawcę, które miało miejsce 9 grudnia 2014r. Odbiór końcowy powyższej inwestycji miał miejsce 7 sierpnia 2015r.

(dowód: umowa nr ZP.272.12.2014, k. 63-90, dokumentacja powykonawcza, k. 55-62)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 111 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz.U. Nr 21, poz. 112), jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz.U. poz. 24, z późn. zm.), materiały wyborcze, w szczególności plakaty, ulotki i hasła, a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o wydanie orzeczenia:

- 1) zakazu rozpowszechniania takich informacji;
- 2) przepadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje;
- 3) nakazania sprostowania takich informacji;
- 4) nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste;
- 5) nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone;
- 6) nakazania uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 100 000 złotych na rzecz organizacji pożytku publicznego.

Sąd okręgowy rozpoznaje wniosek, o którym mowa w § 1, w ciągu 24 godzin w postępowaniu nieprocesowym. Sąd może rozpoznać sprawę w przypadku usprawiedliwionej nieobecności wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, którzy o terminie rozprawy zostali prawidłowo powiadomieni. Postanowienie kończące postępowanie w sprawie sąd niezwłocznie doręcza wraz z uzasadnieniem osobie zainteresowanej, o której mowa w § 1, i zobowiązanemu do wykonania postanowienia sądu.

Na postanowienie sądu okręgowego przysługuje w ciągu 24 godzin zażalenie do sądu apelacyjnego, który rozpoznaje je w ciągu 24 godzin. Od postanowienia sądu apelacyjnego nie przysługuje skarga kasacyjna i podlega ono natychmiastowemu wykonaniu.

Publikacja sprostowania, odpowiedzi lub przeprosin następuje najpóźniej w ciągu 48 godzin, na koszt zobowiązanego. W orzeczeniu sąd wskazuje prasę w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe, w której nastąpić ma publikacja, oraz termin publikacji.

W razie odmowy lub niezamieszczenia sprostowania, odpowiedzi lub przeprosin przez zobowiązanego w sposób określony w postanowieniu sądu sąd, na wniosek zainteresowanego, zarządza opublikowanie sprostowania, odpowiedzi lub przeprosin w trybie egzekucyjnym, na koszt zobowiązanego.

Zgodnie z treścią analizowanego przepisu **materiały wyborcze** (na temat ich pojęcia zob. kom. do art. 109) **muszą być formą agitacji wyborczej** (na temat jej pojęcia zob. kom. do art. 105). Jeżeli podane w nich zostaną informacje nieprawdziwe, odnoszące się do programu wyborczego bądź do osoby kandydata, mogące zdyskwalifikować go w oczach wyborców i temu służące, to takie zachowania wymagają ingerencji w trybie przepisów art. 111. W orzecznictwie podkreśla się w związku z tym, że: "należy w pierwszej kolejności odpowiedzieć na pytanie, czy w art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego chodzi tylko o materiały wyborcze w ujęciu art. 109 § 1 i 2 tego kodeksu, czyli

pochodzące od komitetu wyborczego i przezeń sygnowane. Za odpowiedź negatywną na tak postawione pytanie przemawia przede wszystkim wykładnia językowa przepisu art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego. Budowa zdaniowa przepisu świadczy o tym, że mogą tutaj wchodzić w grę materiały wyborcze w szczególności plakaty, ulotki i hasła (z uwagi na użycie sformułowania "w szczególności" katalog jest tylko przykładowy), a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej (brak katalogu choćby przykładowego, chodzi tylko o to, by była to forma agitacji wyborczej). W tym drugim wypadku nie musi więc chodzić o materiały pochodzące od komitetu wyborczego. Zaznaczenia wymaga również, iż z uwagi na użycie w omawianym przepisie sformułowania "również w prasie" obejmuje on swoim działaniem rozpowszechnianie materiałów wyborczych a także wypowiedzi lub innych form prowadzonej agitacji wyborczej zawierających nieprawdziwe informacje nie tylko w prasie również na innych polach komunikacji społecznej. Za przedstawionym wyżej rozumieniem przepisu art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego przemawia nadto wykładnia celowościowa. Gdyby, bowiem w trybie wyborczym dopuszczalne było rozpoznawanie jedynie spraw dotyczących materiałów wyborczych wyraźnie oznaczonych przez komitety wyborcze, byłoby to swego rodzaju zachętą do łamania ustawy. Premiowane byłyby komitety, które celem uniknięcia rygorów odpowiedzialności wynikającej z szybkiego trybu wyborczego, do prowadzenia agitacji wyborczej posługiwały się podmiotami trzecimi, formalnie z nimi nie związanymi. Prowadziłoby to, z kolei do pozbawienia konkurentów możliwości skorzystania z szybkiej ochrony prawnej, co ma znaczenie w okresie bezpośrednio poprzedzającym wybory i ciszę wyborczą, kiedy standardowe środki ochrony prawnej przewidziane w Kodeksie cywilnym byłyby nieskuteczne, właśnie z uwagi na ów krótki czas pozostający do dnia głosowania. Jeżeli zatem ratio legis przepisu art. 11 § 1 Kodeksu wyborczego polega na dążeniu do zapobieżenia zniekształceniu wyniku wyborów przez rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji, zaprezentowana wyżej wykładnia w pełni koresponduje z tym postulatem" (post. SA w R. z 7.9.2013 r., I ACz 775/13, L.).

Powyższy przepis dotyczy nie tylko informacji zawartych w typowych formach agitacji wyborczej takich jak plakaty, ulotki, hasła, billboardy komunikaty, apele, ale również w innego rodzaju wypowiedziach, które mają charakter agitacji wyborczej, a więc są umieszczane z uwagi na trwającą kampanię wyborczą, w celu wpływu na wynik głosowania (por. postanowienie SA w Krakowie z 6.09.2012 r., I ACz 1253/12, O.: (...) Podstawowym celem tej regulacji jest zapewnienie prawidłowości prowadzonej kampanii. Chodzi zatem o wypowiedzi odnoszące się do programu wyborczego, bądź do osoby kandydata, mogące zdyskwalifikować go w oczach wyborców i temu służące. Szczególne środki ochrony przewidziane w prawie wyborczym mogą być zastosowane tylko do wypowiedzi, które zawierają informację, a zatem podlegają weryfikacji w kategorii prawdy i fałszu. Wypowiedzi będące opiniami, przypuszczeniami i ocenami, a więc mające charakter wartościujący nie podlegają takiej weryfikacji. W konsekwencji ochrona nie dotyczy komentarzy i oceny przymiotów kandydata. Jeżeli takie komentarze i ocena naruszają dobra osobiste kandydata, to może on dochodzić ochrony na zasadach ogólnych (por. postanowienie SA w Katowicach z 7.11.2002 r., I ACz 1956/02, OSA 2003, Nr 10, poz. 47).

Przepis art. 111 Kodeksu ma bowiem na celu ochronę opinii publicznej przed rozpowszechnianiem informacji nieprawdziwych, a więc ma na względzie przede wszystkim dobro publiczne. Właśnie na podstawie faktów bowiem, a nie wyrażanych ocen, wyborcy powinni wyrabiać sobie własne zdanie, które zaowocuje określoną decyzją w akcie głosowania" (M. G., Kampania wyborcza. Zagadnienia wybrane, P. W.. 2012, Nr 5)

Oceniając kwestionowane wypowiedzi uczestnika postępowania, stwierdzić należy, iż dotyczą osoby kandydującej w wyborach na stanowisko burmistrza S., zostały rozpowszechnione w czasie trwającej kampanii wyborczej, nawiązują do zgłoszenia przez wnioskodawcę swojej kandydatury w wyborach, a zatem mają charakter agitacji wyborczej.

W świetle przedstawionych przez wnioskodawcę dokumentów, tj. uchwały Nr LVIII /495/2018 Rady Miejskiej w S. z dnia 7 września 2018r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy S. na lata 2018-2025. nie ulega wątpliwości, iż wartość całej inwestycji w postaci Rewitalizacji Centrum S. wynosi 20. 528.488,88 zł. Z treści kolejnego dokumentu, tj. aneksu z dnia 20 lipca 2018r. do umowy z dnia 6 kwietnia 2018r. o dofinansowanie projektu „Rewitalizacja Centrum S. poprzez odnowę przestrzeni publicznych i przywrócenie funkcji społeczno-gospodarczych” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego województwa (...) na lata 2014-2020. wynika

natomiast iż ostatecznie, ustalono wartość dofinansowania do powyższego projektu na kwotę 7.518.033,21 zł, zaś wartość wkładu własnego gminy – na kwotę 7.453.213,78 zł.

Zestawienie informacji zawartych w powyższych dokumentach pozwoliło Sądowi jedynie na ocenę prawdziwości informacji dotyczącej kosztów całej inwestycji, które jak wynika z Wieloletniej Prognozy Finansowej wynoszą 20.528.488,88 zł.

Wobec powyższego Sąd uznał, iż podana przez uczestnika podczas spotkania wyborczego informacja, iż całkowite koszty rewitalizacji S. wynoszą 27.218.496,88 zł, a wkład własny Gminy – 20.528.488,88 zł, jest informacją nieprawdziwą.

Z tych względów Sąd uwzględnił żądanie wnioskodawcy i zakazał uczestnikowi rozpowszechniania powyższej informacji oraz nakazał opublikowanie sprostowania.

Na podstawie dokumentów przedstawionych przez wnioskodawcę niemożliwym było ustalenie wkładu własnego gminy w kosztach powyższej inwestycji z uwagi na sprzeczności dotyczące wartości kosztów całkowitych inwestycji: kwota wynikająca z Wieloletniej Prognozy Finansowej, wynosi bowiem 20.528.488,88 zł, a kwota wynikająca z umowy na dofinansowanie - wynosi 14.971.246,99 zł,

Brak było podstaw do uwzględnienia wniosku w pozostałej części i nakazanie sprostowania poprzez podanie informacji, iż aktualnie wkład własny gminy wynosi 7.453.213,78 zł, skoro bowiem kwestionowana informacja dotyczyła całkowitego wkładu własnego gminy w koszty tej inwestycji, żądana forma sprostowania mogłaby doprowadzić do wprowadzenia w błąd wyborców. Wnioskodawca nie podał natomiast wartości całkowitego wkładu własnego gminy.

W ocenie Sądu przekazywana przez uczestnika podczas spotkań wyborczych informacja, iż długość sieci kanalizacyjnej wybudowanej w latach 2014-2018 na terenie Miasta i Gminy S. wynosi 0 km, nie jest informacją nieprawdziwą. Wprawdzie z przedłożonych przez wnioskodawcę dokumentów w postaci umowy z 25 czerwca 2014r. zawartej przez Gminę S. jako inwestora a obejmującej wykonanie inwestycji pod nazwą „Przebudowa ulicy (...) w S. wraz z rozbudową infrastruktury” oraz dokumentacji powykonawczej, wynika, iż zostały wykonane prace w postaci kanalizacji sanitarnej (k. 748 m). Jednakże umowa na wykonanie powyższych prac, jako sama inwestycja została zrealizowana w okresie urzędowania poprzedniego burmistrza S.. Sama okoliczność zakończenia inwestycji i podpisania dokumentów związanych z jej odbiorem w okresie po objęciu urzędu przez wnioskodawcę nie uzasadnia przypisania mu przeprowadzenia powyższej inwestycji. Teść informacji podanej przez uczestnika, kontekst oraz okoliczność, iż jest to informacja formułowana w czasie trwania kampanii wyborczej przez kontrkandydata obecnie urzędującego burmistrza, wskazuje jednoznacznie, iż jest ona oceną obecnie urzędującego burmistrza za jego dokonania i tak też jest odczytywana przez wyborców. Wobec powyższego sformułowanie lata 2014 – 2018 w tym kontekście są kojarzone nie z datami kalendarzowymi ale z okresem kadencji. Wobec powyższego zastosowany skrót myślowy jest uzasadniony z uwagi na formę przekazu i nie uzasadnia uznania informacji za nieprawdziwą, tym bardziej, iż bezsporne było w sprawie, iż w okresie urzędowania wnioskodawcy jako burmistrza S. nie wybudowano żadnego odcinka kanalizacji.

Z tych względów Sąd oddalił wniosek w powyższym zakresie.

Sąd oddalił także żądanie wnioskodawcy zasądzenia kwoty 1.000 zł na wskazaną organizację pożytku publicznego. W ocenie Sądu zakres rozstrzygnięcia zawartego w pkt 1 i 2 niniejszego postanowienia jest wystarczająca dla osiągnięcia celu, jaki przyświeca regulacji art. 111 Kodeksu wyborczego. Sąd miał na uwadze cele represyjno–prewencyjne wynikające z dominującego elementu publicznoprawnego regulacji zawartej w art. 111 kodeksu wyborczego, służącej przede wszystkim zapewnieniu prawidłowości prowadzonej kampanii wyborczej i uznał, iż zakazanie rozpowszechniania nieprawdziwej informacji oraz nakazanie opublikowania sprostowania będą wystarczające dla osiągnięcia tegoż celu.

Sąd oddalił wniosek wnioskodawcy o zasądzenie kosztów postępowania, albowiem mimo sprzeczności interesów wnioskodawcy i uczestnika, przy uwzględnionym zakresie żądania o udzielenie ochrony prawnej, nie było podstaw do odstępstwa od ogólnej zasady ponoszenia kosztów w postępowaniu nieprocesowym określonej w art. 520 § 1 k.p.c.